

LA
STRADA
Moldova

Telefonul de Încredere pentru
Femei și Fete

0 8008 8008

2020

RAPORT DE ACTIVITATE

*al serviciului de asistență telefonică pentru victimele
violenței în familie și violenței împotriva femeilor 0 8008 8008*

IANUARIE-IUNIE, 2020

I. Informații generale despre tipul și conținutul apelurilor

În prima jumătate a anului 2020, consilierile Telefonului de Încredere pentru Femei și Fete (în continuare - TIFF)¹ au preluat **880 de apeluri**, în descreștere cu 27% față de perioada similară a anului precedent. Tendința de descreștere are la bază mai mulți factori.

În primul rând, aflarea victimelor violenței în familie (VF) în imediata apropiere a agresorului, în condițiile de izolare impuse de criza generată de pandemia de COVID-19, a redus drastic șansele femeilor de a comunica și a cere ajutor, mai ales pentru femeile din mediul rural.

În al doilea rând, măsurile de restricție impuse de starea generală de urgență au însemnat și o perioadă de adaptare la noile circumstanțe și o schimbare a priorităților beneficiarelor noastre. Prioritatea numărul unu pentru populație a fost asigurarea unei surse de venit. Foarte mulți cetățeni au intrat în lunile martie-aprilie în șomaj tehnic sau chiar și-au pierdut locul de muncă. Alții au fost absorbiți de grijile legate de trecerea la lucrul și școala copiilor în regim online.

În al treilea rând, primele săptămâni după declararea stării de urgență au coincis cu perioada Postului Mare, atunci când numărul de apeluri scade – o tendință constantă pe care-am urmărit-o în toți cei zece ani de activitate. Este perioada în care se consumă mai puțin alcool. Pe de altă parte, este și începutul lucrărilor agricole, când membrii familiilor din mediul rural petrec mult timp în câmp și grădini, păstrând distanța și reducând din riscurile contactelor directe și conflictelor.

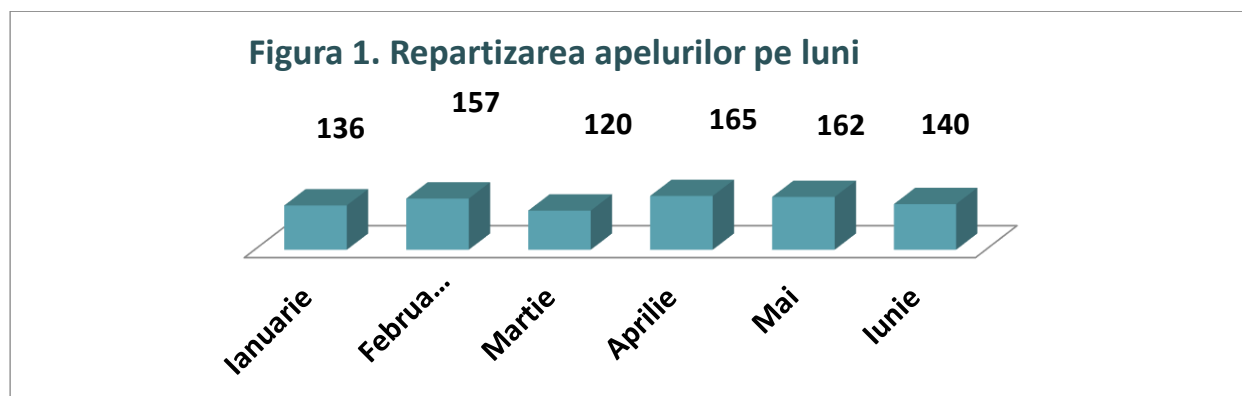
Pentru o mai bună acuratețe a datelor expuse în acest raport, în continuare, vom repartiza apelurile preluate de către specialistele TIFF în următoarele categorii:

- I. Apeluri din categoria „violență în familie” (în continuare - VF)
- II. Apeluri din categoria „violență sexuală” (în continuare - VS)
- III. Apeluri cu caracter informativ /solicitări de colaborare
- IV. Apeluri din categoria „altele” - care nu au tangență cu mandatul TIFF

¹ Pentru comoditate, în comunicarea publică *Serviciul de asistență telefonică pentru victimele violenței în familie și violenței împotriva femeilor 0 8008 8008* este numit și „Telefonul de Încredere pentru Femei și Fete”, așa cum sunt obișnuite să-l numească și beneficiarele acestui serviciu.

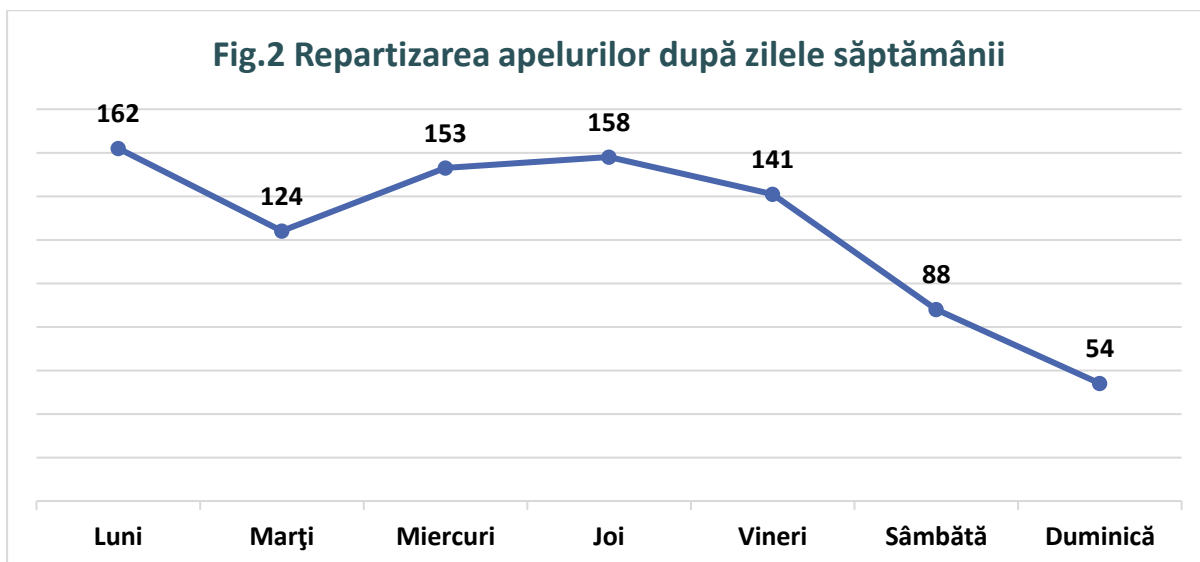
Luna	Violență în familie	Violență sexuală	Informare/colab.	Altele	Total apeluri
	2020				
Ianuarie	81	5	6	44	136
Februarie	85	8	5	59	157
Martie	68	6	1	45	120
Aprilie	112	7	2	44	165
Mai	101	13	3	45	162
Iunie	101	3	4	32	140
Total apeluri ianuarie-Iunie 2020	548	42	21	269	880

Anxietatea generată de pericolul infectării cu COVID 19 a acutizat episoadele de violență în familie, acolo unde fenomenul exista deja. Dacă în primele săptămâni după declararea situației de urgență numărul apelurilor continua să scadă, pe măsură ce perioada de izolare se prelungea, ponderea apelurilor a crescut cu peste 30%. Iar către începutul lunii mai, s-a observat și creșterea duratei apelurilor, comparativ cu primele 3 săptămâni ale perioadei de izolare.

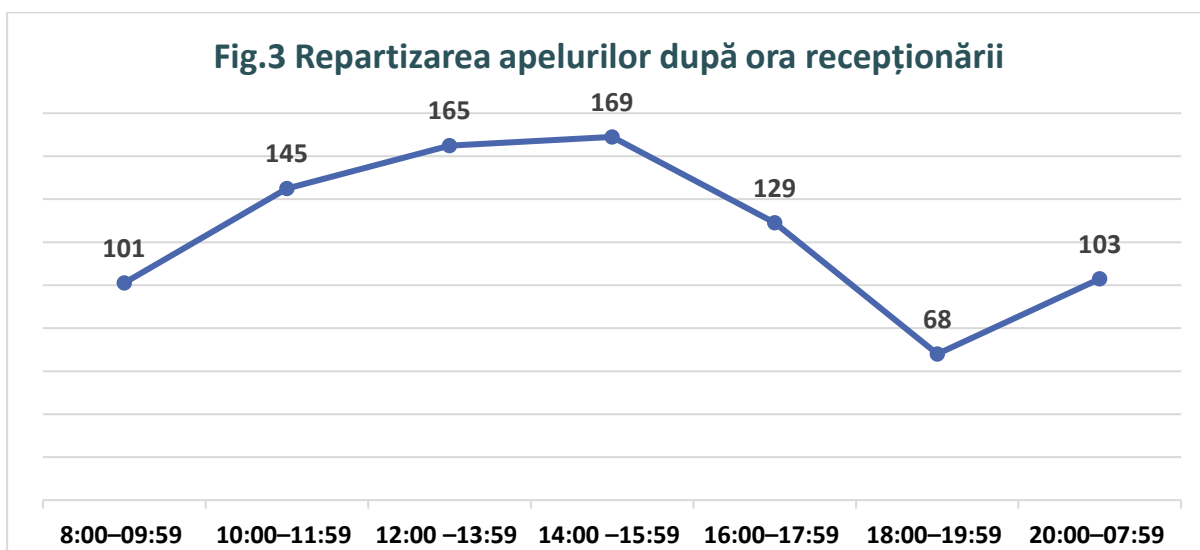
Sunetele repetate ale victimelor VF în primul semestru al anului curent au constituit 42% (față de 28% în perioada similară a anului trecut). Tendința vorbește în favoarea faptului că, pe fundalul pandemiei, violența în familie a escaladat în episoade mult mai agresive. S-a acutizat necesitatea femeilor în consiliere psihologică și nevoia de ghidare suplimentară, atunci când răspunsul autorităților la situația de violență întârzia să vină sau era inefficient.

Dacă anterior cele mai multe apeluri erau recepționate la începutul săptămânii și înaintea zilelor de odihnă, în perioada stării de urgență, cele mai multe apeluri au fost înregistrate la mijlocul săptămânii, miercuri și joi (vezi figura 2).

Una dintre explicații ar putea fi faptul că, în aceste zile, lumea merge să facă cumpărături pentru toată săptămâna. Femeile sună la TIFF fie atunci când iese din casă la cumpărături (în majoritatea magazinelor alimentare mari rafturile sunt completate în zilele de marți și miercuri), fie când soții/partenerii sunt plecați la cumpărături, ele rămânând singure acasă.

Cele mai multe sunete au fost în intervalul orelor 12:00 – 16.00. Anterior, cele mai multe apeluri au fost înregistrate între orele 10:00-14:00. S-a diminuat și numărul apelurilor nocturne (vezi figura 3).

Apelurile din mediul urban, inclusiv municipiul Chișinău, au depășit cu 26% ponderea celor din mediul rural. Anterior, această diferență se menținea în jurul coeficientului de 6 %. Am preluat și 13 apeluri din afara țării: România – 4, Rusia – 4, Italia – 1, Marea Britanie - 1, Polonia – 1, Australia -1 și unul – dintr-o țară necunoscută.

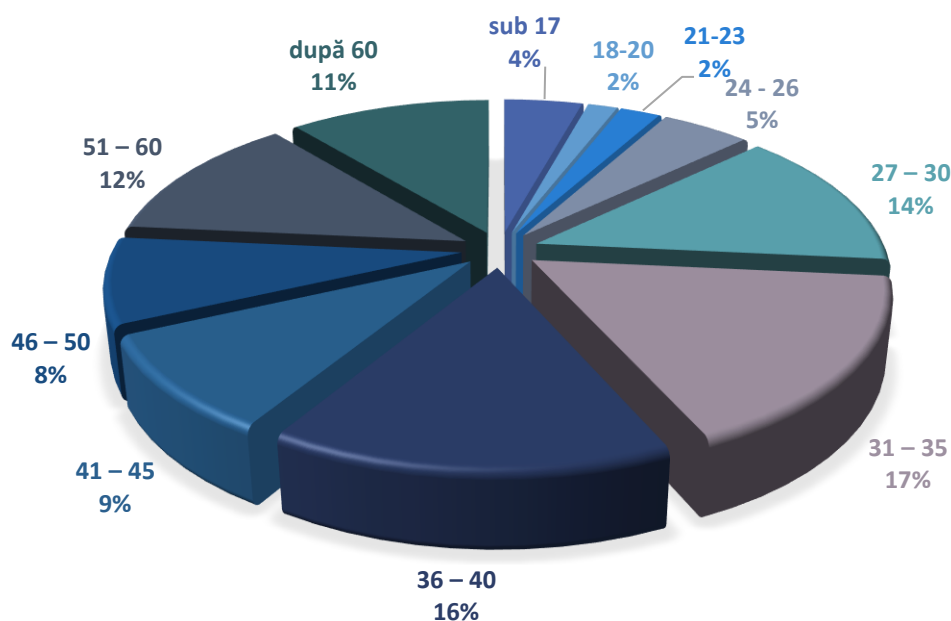
Femeile din mediul urban, mai vulnerabile în perioada pandemiei

Carantina și autoizolarea au făcut ca violența să se intensifice și să se agraveze mai mult la oraș. Viața la sat le permite oamenilor să treacă mai ușor peste situația de autoizolare. Felul de a-și duce gospodăria, faptul că în majoritatea cazurilor o familie dispune de o casă și un bloc locativ auxiliar permit o oarecare distanțare a victimei de agresor. Totodată, majoritatea familiilor de la țară au fost implicate în lucrările agricole, fapt care, la fel, permitea menținerea distanței dintre victimă și agresor pe o perioadă destul de îndelungată a zilei. Drept confirmare sunt și mărturiile unor victime de la țară, care nu au făcut nicio legătură dintre pandemie și violență, iar la Telefonul de Încredere au sunat pentru că se repetase un incident de violență.

La Chișinău, de unde au fost recepționate cele mai multe **apeluri (387)**, autoizolarea s-a resimțit mult mai grav. Pandemia a amplificat formele de violență psihologică manifestate de agresori. Au fost femei care se plâneau pe faptul că injuriile și presiunea psihologică puteau să dureze continuu, până la 23 de ore în zi, fapt pe care îl suportau chiar mai greu decât bătaia. S-a acutizat și sentimentul de vină al femeilor pentru că nu ar fi în stare să-și apere copiii care acum nu se pot salva plecând la școală sau grădiniță.

În perioada vizată, **694** de apeluri au fost recepționate de la femei și **186** apeluri de la bărbați. Aceasta este tendința constantă în ultimii 5 ani. Din totalul apelurilor recepționate, **87%** dintre apelanți sunt vorbitori de limbă română și **12 %** - de limbă rusă.

FIG. 4 REPARTIZAREA APELURILOR ÎN FUNCȚIE DE VÂRSTA APELANȚILOR

II. Violența în familie

Din cele **880** de apeluri înregistrate, cele mai multe se încadrează din categoria „**violență în familie**”- **548** de apeluri, care reflectă **280 de cazuri noi de violență în familie, cu implicarea a 326 de victime**.

În perioada de raportare au fost înregistrate doar 3 apeluri de la agresori (toți- bărbați).

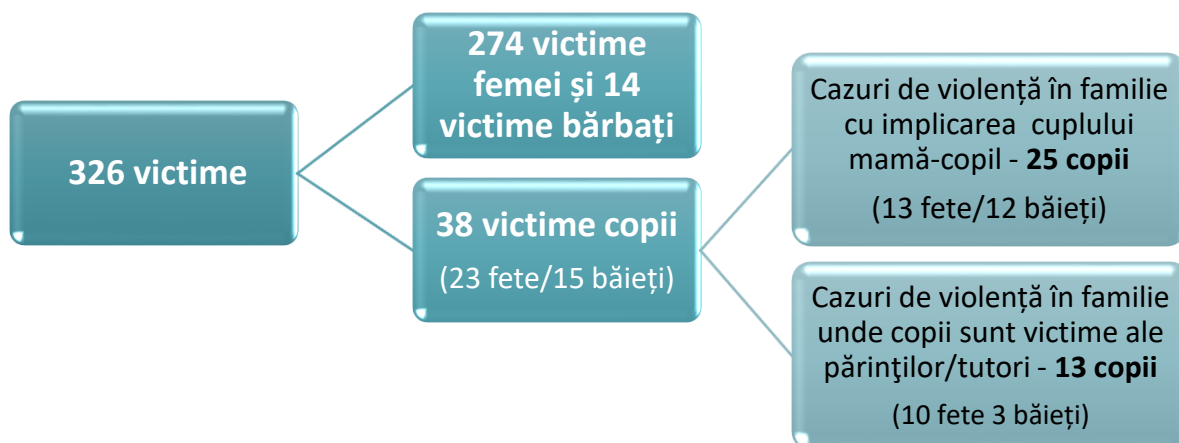
Genul apelantului	Apeluri încadrate în categoria „violență în familie” / Cazuri de VF								Total apeluri VF/cazuri VF
	Apeluri de la victime		Apeluri de la agresori		Apeluri de la Membrii comunității		Apeluri de la Grup.profes		
	Femenin	Masculin	Femen.	Masculin	Femenin	Masculin	Femenin	Masculin	
2020									
Ianuarie	51	2	0	0	15	5	6	2	81/48
Februarie	51	1	0	2	11	5	12	3	85/47
Martie	35	5	0	1	18	4	2	3	68/44
Aprilie	59	3	0	0	17	3	23	7	112/40
Mai	72	6	0	0	13	5	3	2	101/46
Iunie	63	0	0	0	23	8	7	0	101/55
Ianuarie-Iunie 2020	331/17		0/3		97/30		53/17		548/280

În perioada de izolare, s-au redus apelurile de la membrii comunității (rude, prieteni, vecini). Și asta pentru că, odată cu izolarea, până și discuțiile telefonice ale victimelor cu rudele s-au redus. Femeile nu puteau suna, deoarece soțul/concubinul agresor era mereu alături. Sau pentru că, din cauza restricțiilor de circulație, femeile evitau să povestească despre actele de violență încercând să-și protejeze măcar părinții bătrâni și copiii.

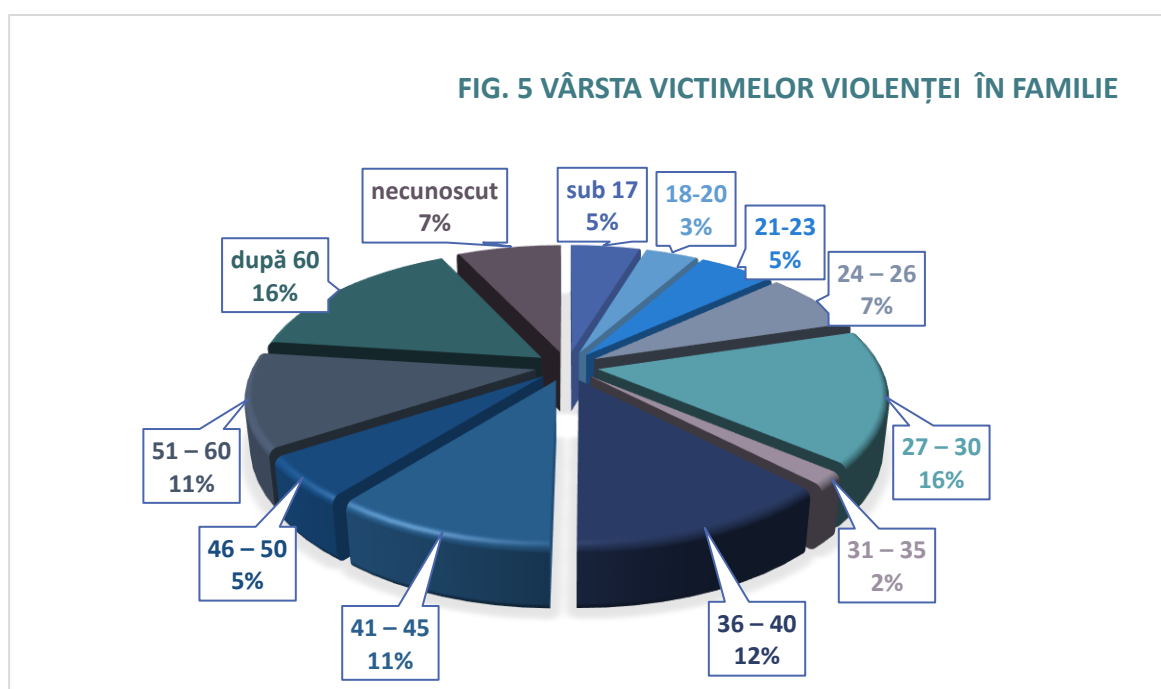
Mult mai trist este însă faptul că **s-a diminuat drastic ponderea sesizărilor din partea autorităților publice locale în perioada stării de urgență generală, între 17 martie și 15 mai** (de la 54% la 13% din apelurile regăsite în această categorie, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut). A fost nevoie ca echipa consilierelor Telefonului de Încredere să facă mai multe intervenții de urgență.

În total, în perioada ianuarie-iunie 2020, consilierile Telefonului de Încredere au efectuat 85 de intervenții pentru a facilita soluționarea a 40 cazuri de violență în familie și 8 intervenții pentru a soluționa 2 cazuri de violență sexuală. Aproape o treime dintre aceste intervenții se referă la sesizarea autorităților publice locale și asistenților sociali comunitari.

Pe de altă parte, **a sporit cu 27% numărul apelurilor colegilor din alte ONG-uri**, alături de care am identificat soluții alternative pentru scoaterea beneficiarilor din mediul familial abuziv.

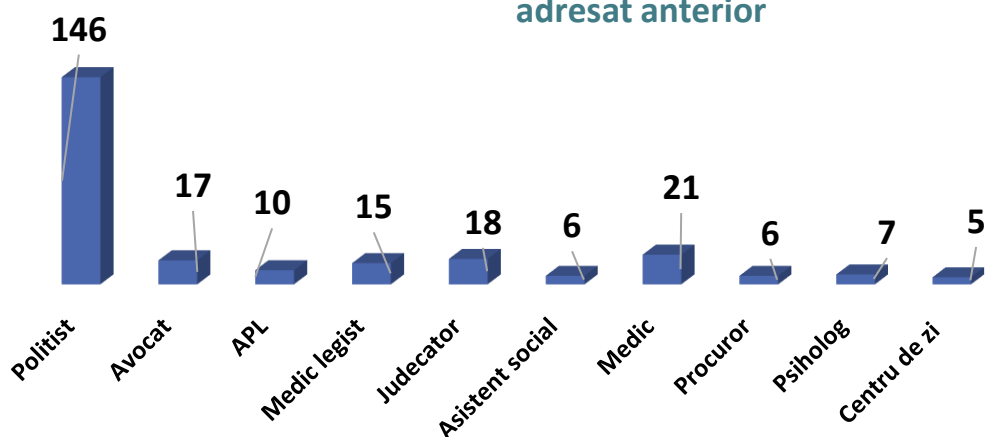

Indiferent de vârstă, mediul geografic sau statut social al femeii, în 74% dintre cazuri, anume actualii sau foștii parteneri de viață supun femeile violenței în familie. Majoritatea acestor femei trăiesc forme combinate de violență fizică, psihologică și economică.

În încercarea de a-și soluționa problemele, înainte să apeleze la Telefonul de Încredere, beneficiarii ne-au relatat că au cerut ajutor organelor competente din domeniu. Cele mai multe nemulțumiri ale victimelor, pe durata situației de urgență, au vizat organele de drept. În acest răstimp, 146 de beneficiari au recunoscut că, înainte să sune la Telefonul de Încredere, au solicitat ajutor de la organele de drept, doar că implicarea acestora fie nu a soluționat problema, fie, în general, ajutorul nu a venit.

Fig. 6 Structuri la care victimele violenței în familie s-au adresat anterior

O beneficiară a Telefonului de Încredere pentru Femei și Fete povestește:

*„...Ieri am avut un incident foarte urât de violență. Am o vânătăie mare la tâmplă și dureri musculare. **Sunt însărcinată...Îl rugam să sune să cheme măcar ambulanța că aveam dureri în burtă. A refuzat. După un timp s-a calmat, iar eu am reușit să iau telefonul, să mă încui în baie și sun la poliție. **Poliția a venit foarte repede...în 2-3 minute.** M-au telefonat să ies să le deschid ușa de jos de la bloc. Pentru că eram încuiată în baie, a trebuit să ies. Atunci el **mi-a luat telefonul și cu forța m-a ținut în casă. Polițiștii AU PLECAT**...pentru că eu nu am reușit să mă duc să le descui ușa. Nu știu dacă au mai sunat sau nu...nu aveam telefonul la mine, iar el a șters toate apelurile. Cu pandemia asta nu știu dacă pot merge la medic să văd dacă copilul este ok, mai ales că am și febră...”***

Într-un alt caz, doi copii minori au fost bătuți cu furca de tatăl lor. Polițistul, în loc să emită un ordin de restricție de urgență și, eventual, să pornească un dosar penal, le-a spus să se gândească bine dacă vor să depună plângere, pentru că „unde se va duce tatăl vostru pe timp de pandemie?”.

Specificul consultațiilor juridice

Alături de consilierea psihologică și informație și orientare în cazurile VF, consultația juridică primară a victimelor constituie unul din cele mai solicitate servicii. În foarte multe cazuri, victimele, având o cultură juridică precară, sunt manipulate de către agresori sau de membrii familiei extinse, etc. Agresorii le amenință că, în caz de divorț, **vor lua copilul**, lăsând victima **fără bunuri** sau casă, deși, în numeroase cazuri, el este cel care nu are niciun drept asupra imobilului, femeia (soția) intrând în posesia acestuia prin act de moștenire de la părinți. Cele mai multe consultații juridice vizează informarea beneficiarilor despre mecanismele de protecție existente – ordinul de restricție de urgență (ORU) și ordonanța de protecție (OP) – care vin să asigure securitatea imediată a victimelor și copiilor acestora.

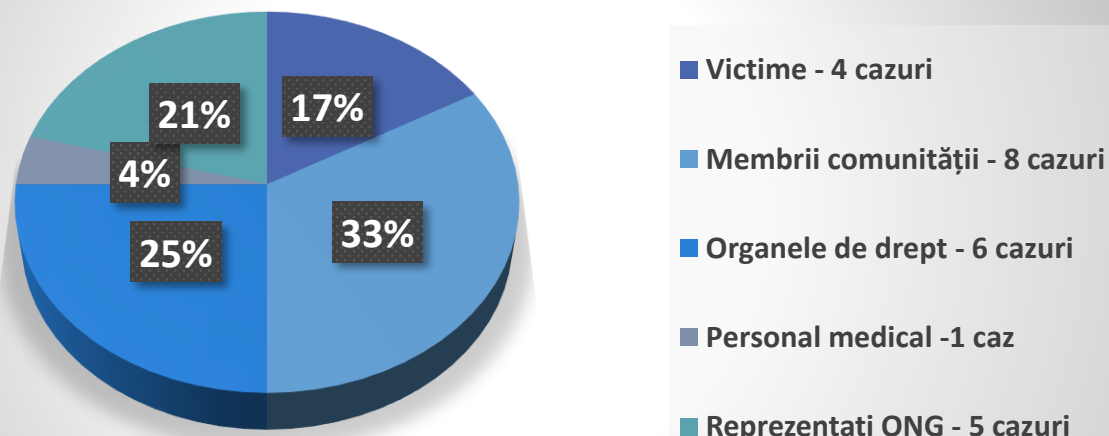
III. Violența sexuală

În perioada ianuarie-iunie 2020, la TIFF au fost recepționate 42 de apeluri, ce vizează **24 de cazuri de violență sexuală**.

Apeluri încadrate în categoria „violență sexuală” / Cazuri de violență sexuală							
	Apeluri de la victime		Apeluri de la persoane interesate		Apeluri de la grupuri profesionale		Total apeluri VS/ Cazuri VS
	Femei	Bărbați	Femei	Bărbați	Femei	Bărbați	
Ianuarie	1	0	2	1	1	0	5/4
Februarie	2	0	0	1	3	2	8/5
Martie	0	0	3	1	1	1	6/3
Aprilie	2	0	2	1	0	2	7/3
Mai	2	0	5	0	6	0	13/6
Iunie	1	0	2	0	0	0	3/3
Ianuarie – Iunie	8/0		14/4		11/5		42/24

Doar în patru cazuri la TIFF au sunat înseși victimele. Despre celelalte abuzuri sexuale ne-au sesizat rudele sau reprezentanții organelor de drept (vezi figura 7).

Fig. 7 Cine a sesizat TIFF despre cazul de violență sexuală

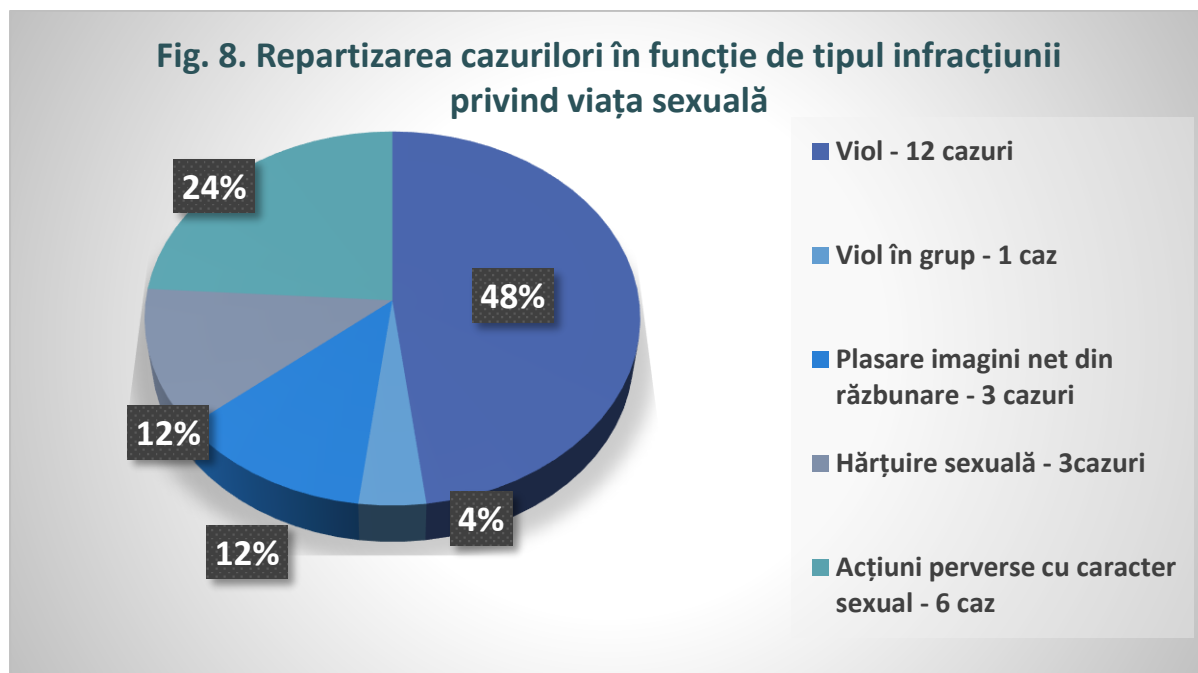
Toate victimele violenței sexuale sunt femei și fete, de diferite vârste, toate aflate pe teritoriul R. Moldova, cu o singură excepție – o victimă a violenței sexuale se afla în România.

Vârsta victimelor infracțiunilor privind viața sexuală, este diversă, după cum urmează:

- 3 victime – 18-20 ani
- 2 victime – 21-23 ani
- 1 femeie - 24-26 ani
- 3 victime – 27-30 ani
- 1 victimă – 31-35 ani
- 1 victimă – 51-60 ani

În 12 cazuri, victimele au sub 17 ani.

Doar în trei cazuri, abuzatorii sunt persoane necunoscute. În rest, victimele îi cunoșteau pe cei care le-au abuzat. Printre ei sunt: iubiți/foști iubiți (3 cazuri), tatăl (3 cazuri), cunoștințe ocazionale (2 cazuri), cumnat, fostul soț, nepot, tatăl vitreg, consătean, vecin, coleg de studii. Cele mai multe abuzuri sexuale se încadrează în categoria violurilor săvârșite de o persoană sau de mai multe persoane (vezi figura 8).

Victimele și rudele au solicitat ajutorul unui psiholog și informație despre instanțele unde să se adreseze pentru a li se face dreptate. La rândul lor, **reprezentanții organelor de drept** au solicitat rapoarte de evaluare psihologică și/sau asistență juridică calificată și servicii de adăpost pentru victime (vezi figura 9).

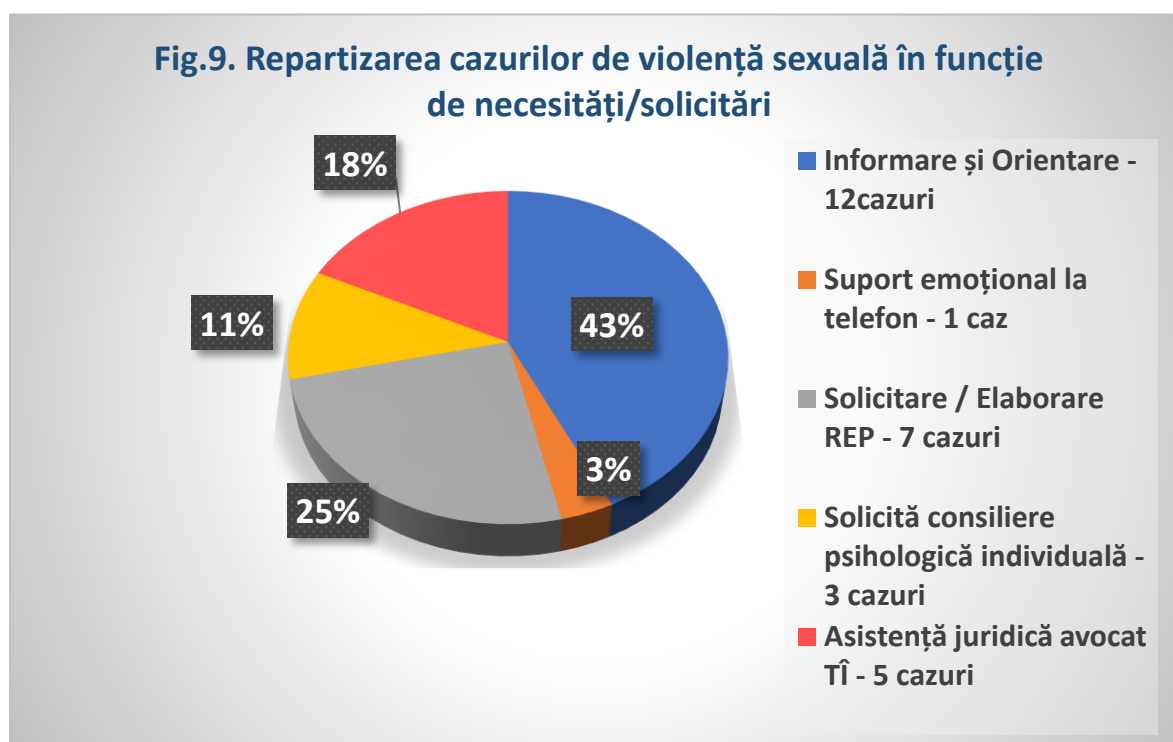
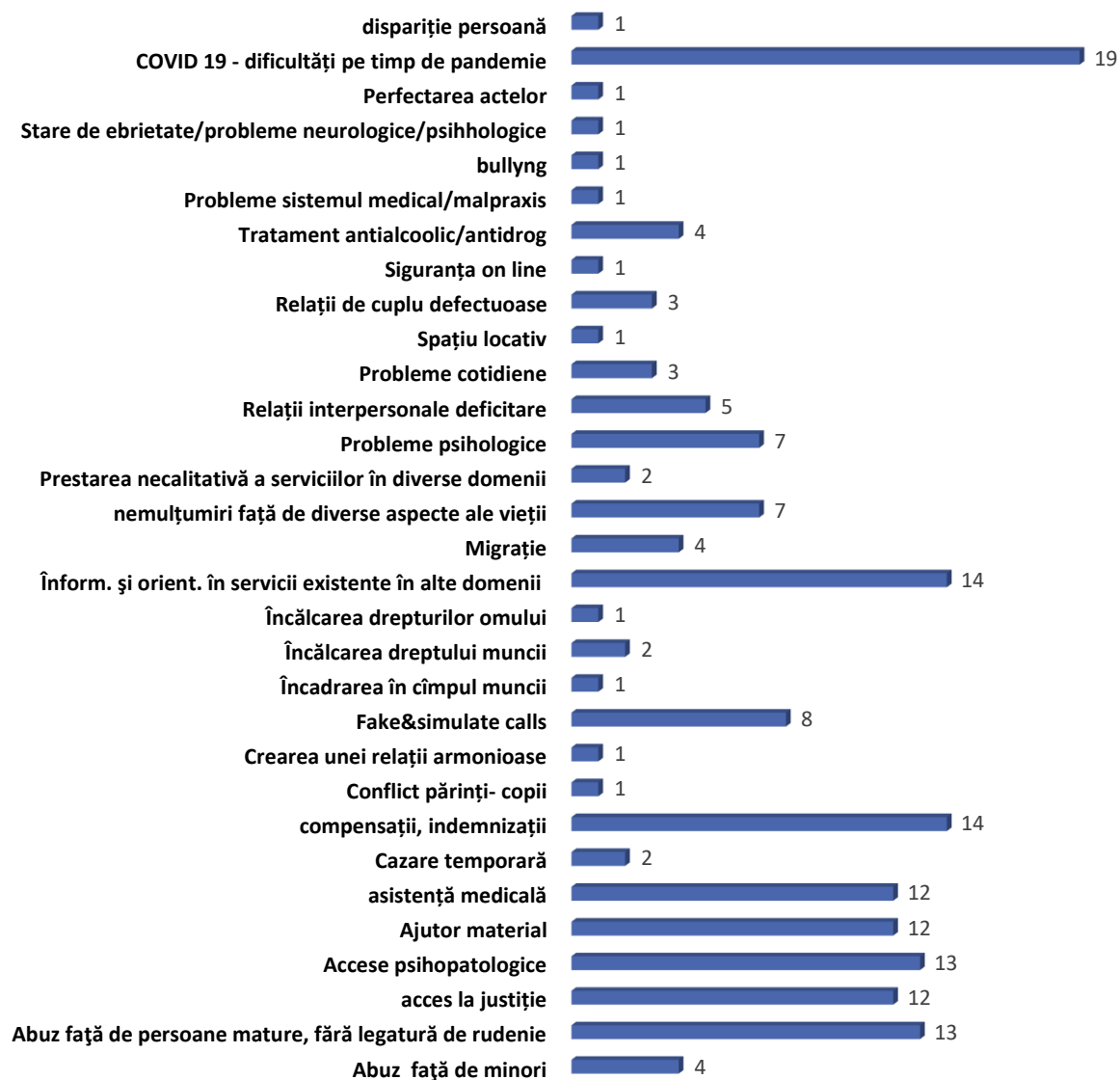

Fig.10 Repartizarea apelurilor din categoria „Altele”

Concluzii

- De la lansarea Telefonului de Încredere pentru femei, în noiembrie 2009, consilierile TIFF au preluat 19.954 de apeluri de pe întreg teritoriul Republicii Moldova, dintre care 880 au fost înregistrate în primul semestru al anului 2020.
- Anxietatea generată de pericolul infectării cu COVID 19 a acutizat episoadele de violență în familie, acolo unde violența exista deja. Cele mai vulnerabile în perioada situației de urgență (17 martie-15 mai) au fost femeile din mediul urban. Numărul apelurilor recepționate din mediul urban, inclusiv mun. Chișinău, l-a depășit cu 26%, pe cel din mediul rural.
- Pandemia și perioada de izolare au acutizat problemele de ordin financiar ale populației (pierderea locurilor de muncă, șomaj tehnic). Femeile au fost nevoite să se focuseze pe nevoile primare ale familiei (alimentație, plata pentru servicii comunale, evitarea pericolului infectării cu COVID 19, educația online a copiilor etc.) și nu mai percepeau violența în familie ca problemă prioritară.
- S-au amplificat și formele de violență psihologică manifestate de agresori. S-a acutizat sentimentul de vină al femeilor pentru că nu ar fi în stare să-și apere copiii care acum nu se pot salva plecând la școală sau grădiniță sau părinții bătrâni, bolnavi, aflați în imposibilitatea de a se deplasa.
- A sporit cu cca 14 % numărul apelurilor repetate. Specificul acestor apeluri a arătat, pe de o parte, necesitatea femeilor în consiliere psihologică, iar pe de altă parte, nevoia de ghidare suplimentară atunci când răspunsul autorităților la situația lor de violență întârzia să vină sau era inefficient.
- În perioada de izolare, s-a redus numărul apelurilor de la membrii comunității (rude, prieteni, vecini). Pe de altă parte, a sporit cu 27% numărul apelurilor colegilor din alte ONG-uri, alături de care am identificat soluții alternative pentru scoaterea beneficiarelor din mediul familial abuziv.
- În total, în perioada ianuarie-iunie 2020, consilierile Telefonului de Încredere au efectuat 85 de intervenții pentru a facilita soluționarea a 40 cazuri de violență în familie și 8 intervenții pentru a soluționa 2 cazuri de violență sexuală. Aproape o treime dintre aceste intervenții se referă la sesizarea autorităților publice locale și asistenților sociali comunitari.